

Bildande av Rävaberget-Hornlidens naturreservat i Arvidsjaur kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra Rävaberget-Hornlidens naturreservat. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 3).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

- Skogsbruk, exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer.
- Naturliga störningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder får dock släckas. Kantzoner till sjöar och vattendrag ska skyddas från brand.
- De delar av skogsmarken som är präglade av brand, eller som genom tidigare skogsskötsel saknar naturliga strukturer, kan brännas i syfte att höja områdets naturvärden och återskapa naturliga strukturer och som ersättning för utebliven naturlig störning. Brandefterliknande åtgärder kan användas som alternativ till naturvårdsbränning.
- Skogliga utvecklings- och arronderingsmarker återställs till ett mer naturligt tillstånd genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis naturvårdsbränning, stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog.

- Vid behov återställa vattenmiljöernas naturliga hydrologi och struktur genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder, restaurera våtmarker eller återställa vattendrag efter flottledsrensning.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Åtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med dess stora biologiska mångfald. Områdets höga friluftsvärden liksom de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000 är också skäl för bildande av reservatet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Vandringshinder och ohållbart fiske innebär också hot mot områdets värdefulla vattenmiljöer.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar,
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa,
3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12,
4. anlägga väg eller led,
5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
6. bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,

9. framföra motordrivna fordon utanför väg,
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn,
13. utföra fiskevårdande åtgärder såsom iläggning av sten eller grus, borttagning av vandringshinder eller liknande.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. naturvårdsbränning i de delar av reservatet som har lägre naturvärden,
4. utförande av återställningsåtgärder i skogsmark, exempelvis veteranisering av träd, stängsling eller röjning av ungskog,
5. bekämpning av främmande arter,
6. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
7. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål,
8. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom underhåll av väg, anläggande och underhåll av parkeringsplatser, fågelstorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

9. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
10. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
11. skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter,
12. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt,
13. skräpa ner,
14. framföra motordrivna fordon utanför väg.

Undantag från reservatsföreskrifterna

Föreskrifterna ska inte hindra:

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av väg, exempelvis hyvling, grusning, dammbindning, slyröjning, snöröjning, halkbekämpning eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard och funktion. Föreskrifterna hindrar inte heller kapning och flytt av träd som fallit eller lutar in i väg- eller siktröjningsområdet. Redan fallna träd får kapas vid gränsen för siktröjningsområdet medan lutande träd även får kapas vid rot. Kapade delar ska läggas i naturreservatet i anslutning till siktröjningsområdet. För samtliga åtgärder gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottenar och vatten ska minimeras. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd. Sådana åtgärder kan vara byte av vägtrummor, rensning av vägdiken eller rensning efter omfattande stormfällning. Vägens sträckning framgår av Bilaga 1.
3. underhåll av byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
4. följande åtgärder inom ramen för befintlig koncession samt gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt:
 - drift, underhåll, reparation och ombyggnation av kraftledning,
 - nödvändiga avverkningar i kraftledningsgata inklusive sidoområde,
 - framförande av motordrivet fordon som krävs för arbetet.

Innan åtgärder enligt ovanstående ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

5. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594).
6. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet terrängkörningsförordningen (1978:594). Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå.
7. plockning av bär och matsvamp,
8. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,

9. användande av terrängskoter, t ex fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
10. röjning av sly, tillvaratagande av fallna träd och träd som riskerar att falla, samt uppförande av mindre markanläggningar som t ex spänger eller eldstäder inom en radie på 25 m runt byggnader.

Upplysningar

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Delar av naturreservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom Natura 2000-områden kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ MB.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

De höga skogliga naturvärdena inom Rävaberget-Hornlidens naturreservat uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets huvudrapport 5339 samt i delrapporter med beskrivningar av områden. Rävaberget-Hornliden redovisas i delrapport 5345.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbottens län respektive Västerbottens län, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Områdena kategoriserades i olika kategorier: 1. Naturreservat, 2. Ekoparker, 3. Större hänsynsområden, 4. Hanterande enligt Sveaskogs miljöpolicy och 3/4. Ej färdigutredda områden. Överenskommelsen redovisades i Naturvårdsverkets rapport 5498. Rävaberget-Hornliden klassades till största del som ett större hänsynsområde, och mindre delar nedanför bergssluttningarna som kategori 4.

De tidigare beskrivningarna av området kompletterades år 2020, då länsstyrelsen inventerade utvalda delar till fots och med helikopter.

Frågan om att formellt skydda fjällnära skogar aktualiserades i samband med Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73. Inom ramen för skogsutredningen redovisades ett antal värdefulla fjällnatskogar på statens innehav. I Skogspropositionen 2021/22:58 föreslog regeringen att staten ska vara föregångare i arbetet med formellt skydd av skog och att skyddsvärda statliga skogar ovan och i nära anslutning till fjällnära skog bör få områdesskydd. Riksdagen tillstyrkte Skogspropositionens inriktning 2022.

Ovanstående föranledde regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240). Regeringsuppdraget innebar att Naturvårdsverket och Sveaskog, i februari 2023, tecknade en överenskommelse om att skydda cirka 100 000 hektar fjällnatskogar. Överenskommelser innebär att tidigare frivilligt avsatta naturskogar nu kommer få ett långsiktigt formellt skydd. Rävaberget-Hornliden som tidigare till största del avsatts som större hänsynsområde av Sveaskog ingår i denna överenskommelse.

Byskeälvens vattensystem överlappar mindre delar av området. Denna outbyggda skogsälv utpekades som särskilt värdefull av Naturvårdsverket år 2005. Samma år fastställde EU-kommissionen Byskeälven som ett område av gemenskapsintresse (SCI) inom Natura 2000.

Förfrågan om konsultation har skickats till Västra Kikkejaure sameby, Sametinget och Svenska samernas riksförbund. Konsultation begärdes av Västra Kikkejaure sameby och Sametinget och dessa genomfördes och avslutades i enighet.

Ärendet har remitterats till Energimyndigheten, Försvarsmakten, Sametinget, Skogsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Skogsstyrelsen har yttrat sig och anfört att de ser positivt på reservatsbildningen. Försvarsmakten har yttrat sig och anfört att de inte har några synpunkter på reservatsbildningen. Sametinget har yttrat sig och anfört att renbetet inte får påverkas negativt samt att framkomligheten inte får hindras för renar och renskötare. SGU har avstått från att yttra sig.

Energimyndigheten har yttrat sig och anfört att de bedömer att naturreservatet inte utgör en påtaglig skada på det berörda riksintresset för vindbruk, som överlappar mindre delar av området.

Sveaskog AB, Net4Mobility Handelsbolag, Affärsverket svenska kraftnät, Västra Kikkejaure sameby och Avavikens VVO har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut. Av dessa är det endast Sveaskog och Svenska kraftnät som har inkommit med ett yttrande. Sveaskog har meddelat att de anser att snöskoteråkning inte bör begränsas endast till skoterleden. Länsstyrelsen har hörsammat detta och sedan dess omformulerat det 6:e undantaget från föreskrifterna.

Svenska kraftnät har anfört sitt önskemål att ledningsrättsområdet samt ett område 90 meter parallellt med ledningsgatan undantas från naturreservatet. I andra hand önskar de att undantaget gällande kraftledningar omformuleras enligt nedan.

”Föreskrifterna ska inte hindra drift, underhåll, reparation och ombyggnation av kraftledning inom ramen för befintlig koncession samt breddning av kraftledningsgata enligt gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga avverkningar i kraftledningsgata och sidoområde samt sådant framförande av motordrivet fordon som krävs för arbetet.”

Sedan december 2023 då ärendet skickades på remiss, har en dialog förts mellan länsstyrelsen och Svenska kraftnät. Dialogen har resulterat i ett gemensamt formulerat undantag för kraftledningar i naturreservat. Detta undantag ska användas i blivande naturreservat där deras 400kV-ledningar berörs. Undantaget har därför tillförts detta beslut som det 4:e undantaget från föreskrifterna.

Därtill har ytterligare tre sakägare delgivits förslaget, eftersom området enligt Lantmäteriet eventuellt berör deras rättighet ”Uppdämning m.m.”. Rättigheten innehas av SCA och två privatpersoner. Ingen av dessa sakägare har inkommit med något yttrande.

Samråd med Arvidsjaurs kommun har föregått beslutet och i sitt yttrande har de avstyrkt bildandet av naturreservatet. Deras yttrande beskrivs ytterligare och bemöts under *Länsstyrelsens bemötande av Arvidsjaurs kommuns synpunkter*.

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har vid det samråd som genomförts tillstyrkt förslaget.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt område som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogar. De brandpräglade skogarna är typiska för de kvarvarande urskogsfragmenten i Norrbottens södra inland. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Reservatet inkluderar delar av det nationellt värdefulla vattnet tillika Natura 2000-området Byskeälven. De limniska Natura 2000-naturtyperna och andra limniska värden har inte inventerats inom ramen för reservatsbildningen, och detaljerad kunskap saknas därför om vilka limniska värden som finns i området.

Reservatsgränsen skär genom flera av tjärnarna och åarna, vilket ur naturvårdssynpunkt inte är optimalt. Reservatsgränsen följer det avtal som hittills slutits med Sveaskog. Kringliggande delar av Sveaskogs innehav har så pass låga skogliga naturvärden att reservatsbildning inte är befogat, trots höga limniska värden. Det skyddsvärda området fortsätter dock norr om reservatsgränsen, där marken huvudsakligen är privat ägd. Där

saknas dock avtal med markägarna. Eftersom den avtalade delen härrör från regeringsbeslutet om skydd av statliga fjällnära skogar bedömer länsstyrelsen att det inte finns skäl att avvakta med att besluta om naturreservat för nu aktuellt område. Eftersom den avtalade delen härrör från regeringsbeslutet om skydd av statliga fjällnära skogar bedömer länsstyrelsen att det inte finns skäl att avvakta med att besluta om naturreservat för nu aktuellt område.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljökvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Begränsad klimatpåverkan*.

Beslutets förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB och planer

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för rennäringen och ska enligt 3 kap. 5 § 2 st. MB skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra rennäringens bedrivande. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringens bedrivande.

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för naturvården och ska enligt 3 kap. 6 § 2 st. MB skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till stärka skyddet för detta riksintresse.

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för energiproduktion och ska enligt 3 kap. 8 § 2 st. MB skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa. Endast sex hektar längs reservatets norra gräns berörs. Eftersom en mycket begränsad del av riksintresseområdet berörs, bedömer länsstyrelsen att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Reservatet berör ett område med särskilt behov av hinderfrihet (påverkansområde) som är av betydelse för totalförsvaret och ska enligt 3 kap. 9 § 1 st. MB så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Påverkansområdet, som är kopplat till verksamheten på Arvidsjaur's skjutfält, överlappar 50 ha av reservatets östra del. Uppförande av höga objekt är inte aktuellt inom reservatet. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen.

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för Natura 2000 Habitatdirektivet enligt 4 kap. 8 § MB. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till stärka skyddet för detta riksintresse.

I kommunens översiktsplans markanvändningskarta anges inget om området. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att ett naturreservat i det aktuella området är

förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsens bemötande av Arvidsjaurs kommuns synpunkter

Arvidsjaurs kommun anser att det finns tillräckligt med naturreservat i länet och kommunen. Kommunen anser att formellt skydd av områden kan ha mycket stora negativa effekter för kommunens utvecklingsmöjligheter. De meddelar att de i flertalet tidigare yttranden, i andra ärenden, också har motsatt sig reservatsbildningar och utvidgningar.

Länsstyrelsen vill tydliggöra att arbetet med skydd av värdefulla skogar sker på uppdrag av regering och riksdag, inom ramen för miljömålet Levande skogar. Områdesskyddet är en prioriterad del av regeringens miljöpolitik, som både på nationell och regional nivå följer fastställda riktlinjer och strategier. Urval av naturreservat utgår från en värdebaserad ansats, vilket i korthet innebär att de områden som har högst naturvärden också ska ges ett formellt skydd. Skyddet av Rävaberget-Hornliden härstammar dessutom från Skogspropositionen 2021/22:58.

Kommunen framför även att beslutet och skötselplanen inte ger friluftslivet de förutsättningar som reservatet syftar till. Syftet med naturreservatet är att ge möjligheter till rörligt friluftsliv, och detta genom att bevara ett större naturskogsområde. I nuläget gör länsstyrelsen bedömningen att det inte är motiverat att öka anläggningsgraden. Reservatets föreskrifter är utformade för att möjliggöra uppförande av anordningar för friluftsliv. Om behov uppstår kan anordningar uppföras. Länsstyrelsen konstaterar också att reservaten kan vara en viktig resurs för besöks- och turismnäringen. Reservatsbildning garanterar en långsiktighet och förutsägbarhet genom att värdefulla naturområden bevaras permanent.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsräknelser och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Rävaberget-Hornlidens naturreservat
Kommun:	Arvidsjaur
Lägesbeskrivning:	18 km väster om centrala Arvidsjaur
Area:	ca 2293 ha
Fastigheter:	Avaviken 2:1, Sveaskog Malmesliden 1:96, Sveaskog Svärdlandet 1:1, Sveaskog
Natura 2000:	SE0820432 Byskeälven
Sameby:	Västra Kikkejaure
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Area:	ca 2293 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 1832 ha, varav produktiv skog ca 1588 ha Våtmark ca 187 ha Sjöar och vattendrag ca 32 ha Övrig mark ca 242 ha

Området ligger cirka 20 km väster om Arvidsjaur, och har fått sitt namn av de två lågfjällen Rävaberget och Hornliden, som båda når en höjd närmare 715 m.ö.h. Rävaberget ligger i den geografiska mitten av området och dess kalfjällsplatå med branta, granskogsklädda sluttningar dominerar landskapsbilden där. Hornliden med sluttningar finner man norrut, på andra sidan av en skogsbilväg. Bergstoppen kläs av fjällhed medan trädgränsen utgörs av gran. På höglänta områden breder urskogsartade tallbestånd ut sig och inringar små vackra myrar. På dessa torra lokaler har tidigare bränder spridit sig intensivt, och stubbar samt död ved förekommer sparsamt där. Till väster om Rävaberget finns bergen Tjukberget och Dálvvadisåjvvie medan delområdet i öst, som separeras av en skogsbilväg, utgörs av Dunberget med sluttningar.

Högsta kustlinjen var drygt 70 km ifrån området men istidens påverkan är tydlig än idag. Isräfflor på Rävabergets platå vittnar om att inlandsisens färdriktning här var 305° från nord. Isens rörelse medförde en massiv friktion vilket barskrapade de hållar som finns spritt i området idag. Berggrunden utgörs av olika typer av granit samt dacit.

Skogarna utmed Rävaberget, Tjukberget, Dálvvadisåjvvie och Dunberget är typiska för de kvarvarande urskogsfragmenten i Norrbottens södra inland. Skogen innehåller granskogar i olika successionsstadier efter brand. I regel finner man de äldre skogarna högt upp i sluttningarna i form av höjdlägesgranskogar som är både glesa och

lågproduktiva. Objektet består till övervägande del av urskogsartade naturskogar som är orörda eller svagt påverkade av skogsbruksåtgärder. Granskog av frisk blåbärstyp dominerar kraftigt i området medan tall främst förekommer som enstaka överståndare eller mindre grupper i granskogen. Lövinslaget utgörs av glasbjörk och spridda sälgar men i förhållandevis sparsam mängd. I den äldre granurskogen finns gott om gamla granar äldre än 200 år och rötbrutna lågor i olika stadier av nedbrytning. Barrträdsgränsen går längs Rävabergets kalplatå. Granskogen övergår successivt till gles och toppbruten fjällbarrskog och slutligen står granar och tallar som enstaka, spridda buskar på fjällheden.

Längs Hornlidens södra sluttning framträder andra skogstyper. Även där har skogen föryngrats naturligt genom bränder på 1800-talet, men bränderna var fler och intensivare än i övriga reservatet. Sluttningen är generellt fattig på björk och andra lövträd, medan tallar är talrika, frodvuxna och spärrgreniga. Vegetationstypen är även här övervägande av frisk blåbärstyp. Sydvästsluttningen utmärker sig som delvis mycket produktiv och rik på lågört, och där växer grandominerad barrblandskog med inslag av grova aspar, gamla björkar och sälg. I nordvästra delen av området är skogen mosaikartad med ömsom torrare backar med frodvuxen tall och ömsom fuktstråk med fattig gransumpskog eller mer produktiv granskog av lågörtstyp. Här har branden gått mer fläckvis fram och i brännan finns inslag med skog i äldre succession, vars andel ökar ju längre mot nordväst man kommer. Död ved i olika nedbrytningsstadier finns spritt längs sluttningen och tyder på lång skoglig kontinuitet. Ofta påträffas kolad död ved, vilket vittnar om tidigare bränders framrykning. I områdets torrare partier var branden generellt som mest intensiv, och där finns även sparsamt med död ved.

Stora delar av området är helt opåverkade av skogsbruk, och i resten av området varierar påverkansgraden mellan svagt eller måttligt påverkat. Markskador från snöskoterkörning finns dock fläckvis i avsevärd mängd. Sedan bränderna på 1800-talet har plockhuggning skett i varierande grad. Dessa ingrepp syns särskilt tydligt i de lägre delarna samt på grova överståndare i drag. Med undantag för ett fåtal mer sentida hyggen, har dock skogarna generellt en naturligt ogallrad struktur. Åldersklassen som vuxit upp efter branden har i regel inte skattats på träd. Längs Dålvsadisåjvvies branta nordsluttning finns dock ett gammalt 100 år gammalt skogsbruksexperiment. Där har man huggit urskogen i remsor och sedan lämnat de smala kalhyggena för fri utveckling. Idag växer där en 70-årig lövdominerad skog med ett stort inslag av sälg på de avverkade remsorna. Än idag kan man se spår av experimentet i landskapsbilden men rent ekologiskt kan resultatet nu liknas vid medelålders lövbrännor.

I området finns limniskt värdefulla miljöer. Ruttjebäcken, Ruttjetjärnen, Norrtjärnen, Sörtjärnen, Svarttjärnen samt Västra respektive Östra Muorrejaure överlappar reservatsgränsen. Dessa är del av Byskeälvens vattensystem som är utpekad som särskilt värdefullt p.g.a. dess helt outbyggda karaktär. Älven hör till de artrikare bland skogsälvarna, och hyser ett av norra Sveriges starkaste utterbestånd. Den är även ett viktigt reproduktionsvatten för ursprungliga bestånd av lax, havsöring och harr.

Flodpärlmussla förekommer också i vattensystemet, men har inte noterats inom Rävaberget-Hornlidens naturreservat.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt Bilaga 3. Tid för överklagande räknas från den dag beslutet kungörs i ortstidning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

Beslutande

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Lotta Finstorp efter föredragning av naturskyddshandläggare Fredrik Hörnsten. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även chefen för naturskyddsenheten Per-Anders Jonsson samt jurist Linda Kero.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

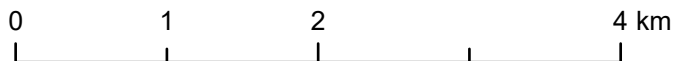
1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Rävaberget-Hornlidens naturreservat

Areal: ca 2293 ha

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:50 000

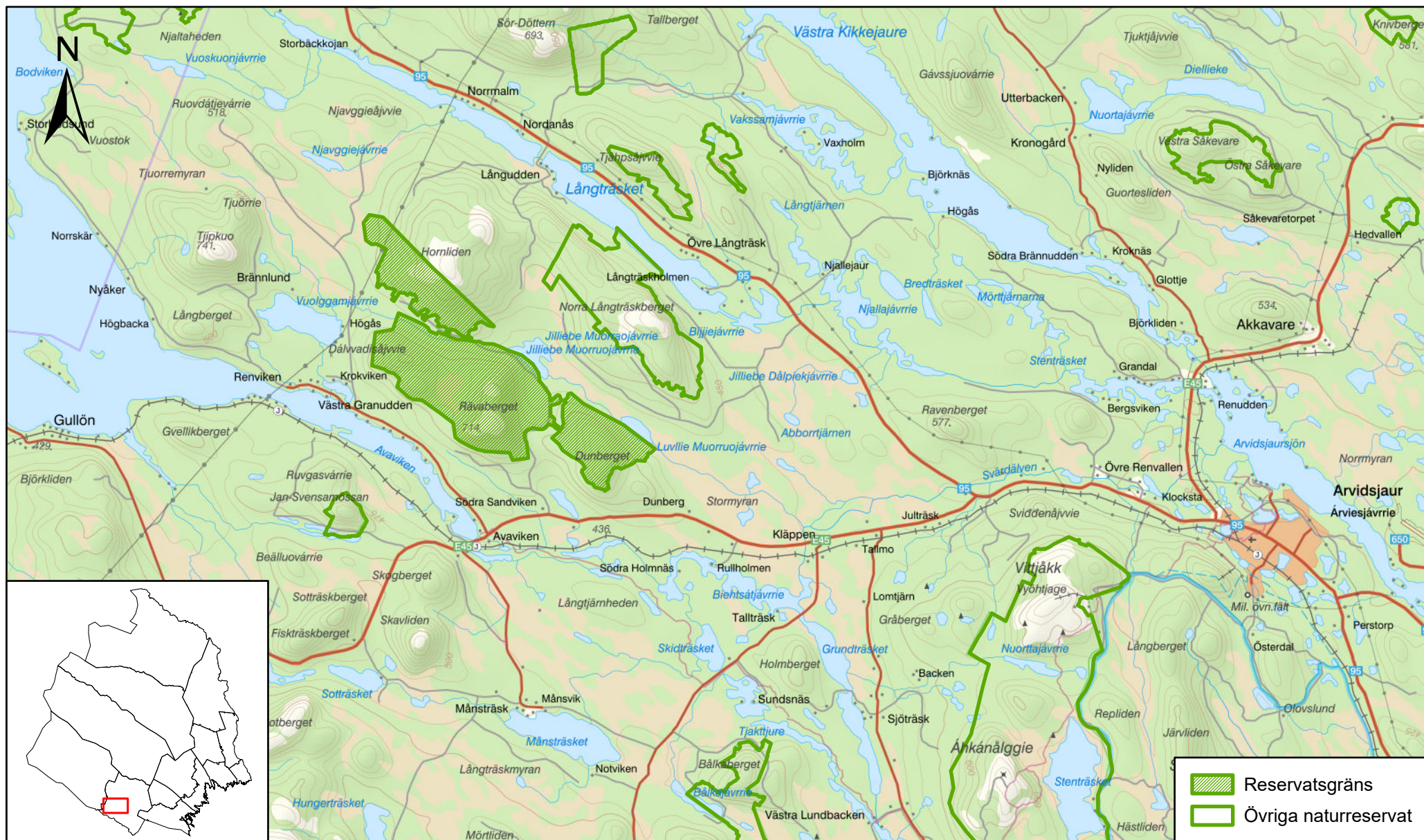
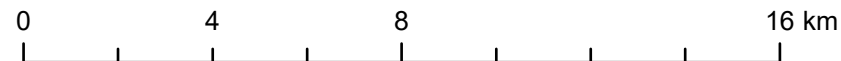

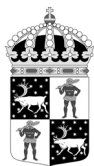
Rävaberget-Hornlidens naturreservat

Arvidsjaurs kommun

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:160 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2024-04-22

Diarienummer
2436-2023

Överklagandehänvisning Regeringen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienumret för detta ärende. Numret finns uppe till höger på första sidan.